

BREMUN, -ONA

Del NP germ. BERMUND/BREMUND (Först. 264). Passant a NL: Vinya *Bremona* a. 1315, entre Rodés i Bula-Terranera (RLR xxx, 266). Masia *Bramona*, després convertida en sanatori «*La Flor de Maig*», en el te. de Cerdanyola, nom que prolonga el d'una *Bremona* que signa l'acte de consagració de l'església de Cerdanyola (Mimó, *Masies de Cerdanyola*, p. 46). Braçalet dels *Bramons* te. Sueca (xxx, 32.10).¹ Com a NP Pere *Bremon*, Perp. a. 1598 (RLR lx, 72). *Bremona*, capellà d'Argentona a. 1661 (B.C.E.C. 1903, 220).

¹ Si bé cf. àr. *baram* 'tòrcer, trenar' Dozy, *Suppl.* I, 77a, *RMa*, *mabrúma* «*expeditus, caldaria*» *RMa* 37, 15 275, 377 > DECH s. *maroma* (III, 856).

Brenca, Brent, V. Branca Brera, V. Breda

BRESCA

Llogaret agr. a Gerri, enlairat en el vessant E. de la Noguera Pallaresa.

PRON. MOD. Digueren a Gerri que *bréska* és un ²⁵ «barri de Gerri, al cap d'un tossal», 1920.

DOC. ANT. 1163: «*Gerrensi* monasterio --- *Erbolon* --- *Scerbolis* --- *Sas* --- castrum de *Brescha* --- *Vilellam*» [avui *biléza*, mas en el mateix vessant] (SerranoS, *NHRbg*, p. 109) segons pergami trobat a Lleida, en una colle. particular, que deu ser la mateixa butlla on llegeix *Brescha* Kehr (*Papsturk*, p. 398) datant-la de 1164. Riu, en la seva llista de comunitats monàstiques, posa: «*Bresca*, abadia?, última data S. XVI, molt dubtós que hagi tingut comunitat» (i en el mapa *Gresca*, error evident). 1518: entre les dades de Gerri: «Castell de *Brescha*» i abans, en variant masculina: «lloch de *Bresch*; habitants de la vila de Gerri: Joan *Bresch*, Miquel *Bresch*, Joan *Bresca*, menor» (*Spill* de Castellbò, f° 123v°).

Imaginaríem que el NL vagi ser usat també com a malnom o nom familiar de gent d'allà, i que havent estat sentit com a nom de dona, tot conservant-lo per al «menor», els caps de casa, homes, es masculinitzessin el nom, fent-se dir *Bresc*. De tota manera tam-⁴⁵ bé trobem aquest NP en el Ross., on és més probable que sigui autòcton que immigrant ni importat del Pallars: «Gm. *Brescha* de Sto. Cipriano»; a. 1272 un «P. *Bresca*» del mateix poble a. 1283; i (sembla derivat d'això): «En Johan *Bresquia*, broquerer, any ⁵⁰ 1410 (Alart, *InvLC*).

En BRESCANY (i fins en *Bresc* i *Bresquia*) la terminació sufixal suggereix derivació comparativa, amb un sentit com 'cosa semblant a ---' o 'conjunt de ---'. D'aquí que m'inclini a creure que no hi ha aquí cap ⁵⁵ NL problemàtic, ni estrictament toponímic, de provenença incerta, sinó un cas més dels fets comparatius que veiem en l'article *bresca* del *DECat*: Allí documento *brescat* no sols per a 'conjunt de bresques', sinó també *brescat* m. 'cleda', o 'tanca espinosa, de filfer-

ro etc.'. En el cas del poblet pallarès potser al·ludiria al conjunt de merlets del castell (1518), o al de les casetes emergint en siluetes com un enfilall arrenge-
rat, al «cap del tossal».

La Ribera del *brəskáy*, es un afl. esq. de l'alt Tec, que hi desemboca, a mig camí de Sant Salvador a la Presta, en el Molí de Grefull 1959 (xxiv, 36, 83); també és el nom d'una collada i una pda. concreta dins d'aquesta vall (p. 84), que ja baixa, de NO a SE., des de la gran carena canigonenca de les Esquerdas de Rojà; i prop de *Cremal* (xxiv). Ja antic: *Font de Brescayn* a. 1327 «al *Brescayñ*» «ad *Brescany*» tots tres a. 1327, «ad collum del B.», en doc. de Prats de Molló a. 1335 (*InvLC*). I en un doc. de 1305 (copiat el 1643 en el *Llibre Roig* de Prats, f° 80v°): «ad cortallum d'En Massanell, de *Podio de la Sella*, et ad collum den *Brescanj* et ad collum *Albergou* ---». ¹

Comparació explicable pels entrellats de bardissa que sol haver-hi cap al llit d'aqueixes valls profundes; ²⁰ qui sap si prop d'aqueix *Molí de Grefull*, on més que un grèvol veritable hi podria haver comparació dels intersticis de les bresques amb les agudes i punxents arestes de l'arbust, i l'espinegar del fons de la Ribera.

Amb sufixació paral·lela i -e pre-catalana: *Brescalle* te. Berrós (alt Pall. xxxv).

Un altre cas de comparació potser en *Sa Bréska*, finca petita on hi ha l'aubelló de Cas Moliner te. Binisalem (xl, 41.17). I un altre, en BRESCO:

El brəskó, cala on es pesca molt, a la costa E. del Golfet, te. Port de la Selva, cap a mig camí entre el Port i Cap de Creus: oït al Port (nomencl. mar. I, 132, II, 135), i també els terrassans d'allí (xlv, 132, 135); i als de Cadaqués (mar. II, 128); així mateix Josep Pla (*Guia C. Brava*, p. 557). Crec mal fundada la identificació que fa Rubió i Lois (en l'índex de *Cat. Carol.* II), amb un *Molinus de Balasco* que surt repetidament en els diplomes carolingis del S. IX, entre les afr. de Sant Pere de Roda.² Un molí no té ⁴⁰ lloc adequat en una platja de pescadors on hi ha certament bardisses però poca aigua dolça en moviment; sinó en el fons de les grans barrancades muntanya amunt.

I lingüísticament no lliguen: *Balasc* no té -ó [-ÓN'] ni té *e*, ni mai es perd en fonètica cat. una *a* en síl·laba inicial (entre ocl. i *i*); ni *l* alterna amb *r* (fora de dissimilació i aquí no hi ha altra líquida). El cognom *Brescò* té -e- diferent de *a* en cat. occid., on aquest cognom consta a Montsonís (BDLC XII, 162), i per *AlcM* en altres quatre p. del Segre mitjà. Es pot relacionar amb *Brisous*, poble basc de França, d'on era nadiu el gran corifeu lingüístic Leizarraga (S. XVI) (Mitxelena *Pasado E. Vca.*, p. 6), en el Labort, al S. de Baiona, uns 6 k. endins del límit lingüístic; però difícilment pot ser euskèric, atesa la inicial *Br-*. En el *Llibre Roig* de Prats de Molló trobem una *rupis de Bescaro* (cit. vora el *Vilar* de Miralles i Camp de Brugat (en el doc. de 1309, f° 81r°), que possiblement resultaria d'anaptixi de *Brescò* (potser encreuat amb *Brescany*). Cf. *Βλασκόων*, Estrabó, en el Baix Roine.